

Dialectologie en naamkunde (A006734)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 5.0

Studietijd 150 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 2)

Nederlands

Gent

werkcollege

0.0u

hoorcollege

0.0u

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Colleman, Timothy

LW06

Verantwoordelijk lesgever

Ghyselen, Anne-Sophie

LW06

Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

stptn

aanbodsessie

Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Grieks)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Zweeds)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Duits)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Grieks)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Latijn)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Zweeds)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Duits)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Engels)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Grieks)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Latijn)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Zweeds)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Latijn - Grieks)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Latijn - Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Latijn - Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Latijn - Zweeds)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Duits)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Engels)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Frans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Grieks)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Latijn)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Zweeds)	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

dialectologie, naamkunde, dialectfonologie, dialectmorfologie, dialectsyntaxis,
dialectlexicologie, toponymie, antroponymie

(Goedgekeurd)

Situering

– Aangeboden vanaf AJ 26-27 –

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel biedt een uitgebreide introductie tot de nauw verwante disciplines van de dialectologie en de naamkunde.

De module over dialectologie begint met een paar inleidende colleges over de geschiedenis van de dialectologie en over de complexe relatie tussen de dialectologie en de sociolinguïstiek als hedendaagse subdisciplines binnen het onderzoek naar taalvariatie. Daarna volgen sessies over respectievelijk (i) dialectfonologie, (ii) dialectmorfologie en -syntaxis, en (iii) dialectlexicologie en -lexicografie, met veel aandacht voor de resultaten van recent onderzoek en voor de databronnen waaruit de hedendaagse dialectonderzoeker kan putten (corpora, grote inventariserende projecten uit heden en verleden, enz.). De behandelde cases worden hoofdzakelijk geput uit de Zuidelijk-Nederlandse (d.w.z. Vlaamse, Brabantse en Limburgse) dialecten, met uitstappen naar dialecten uit andere taalgebieden. Er wordt geen specialistische voorkennis vereist over de fonologie, morfologie, enz. van het hedendaagse Standaardnederlands bovenop de kennis die (bijna-) moedertaalsprekers daarvan vanzelf al hebben, zodat het opleidingsonderdeel ook gevolgd kan worden door studenten met een talencombinatie zonder Nederlands.

Drie bijeenkomsten zijn gewijd aan de module naamkunde en bestaan uit een theoretische inleiding over het verschil tussen soort- en eigennamen gevolgd door colleges over resp. de toponymie (plaatsnamen) en de antroponymie (persoonsnamen). Opnieuw is er veel aandacht voor onderzoeksmethodologie en bronnen.

In de laatste twee lesweken presenteren de studenten de resultaten van een eigen dialectologisch of naamkundig mini-onderzoek.

Begincompetenties

Het Nederlands beheersen op (bijna-)moedertaalniveau. Kennis hebben van basisbegrippen uit de taalwetenschap, zoals die aan bod komen in inleidende taalkundige opleidingsonderdelen.

Eindcompetenties

- 1 Inzicht hebben in de verhoudingen tussen de dialectologie, naamkunde en aangrenzende subdisciplines van de taalwetenschap, zoals de sociolinguïstiek en de historische taalkunde.
- 2 Inzicht hebben in de kenmerkende grammaticale eigenschappen van eigennamen (in vergelijking met soortnamen).
- 3 Kennis hebben van een aantal belangrijke onderzoeksinstrumenten op het gebied van de (Nederlandse) dialectologie en naamkunde en inzicht in de mogelijkheden en beperkingen ervan.
- 4 In staat zijn om recente wetenschappelijke publicaties op het gebied van de dialectologie en naamkunde te begrijpen en de erin gehanteerde methodologieën en databronnen kritisch te beschouwen.
- 5 In staat zijn om in een eigen mini-onderzoek een bijdrage te leveren aan de opvulling van een lacune in de kennis over een of meer dialecten, namen of naamgevingsstrategieën.
- 6 In staat zijn om wetenschappelijke kennis over dialectologie of naamkunde te vertalen naar een tekst voor een breder doelpubliek.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

De bijeenkomsten zijn een combinatie van hoorcollege (aanreiken van theoretische stof) en werkcollege (tussentijdse oefeningen, discussies over de behandelde topics). Geregeld moeten studenten een of meer oefeningen thuis voorbereiden

en/of krijgen ze een voorbereidende lectuuropdracht.

Er worden voor dit opleidingsonderdeel lesopnames voorzien, die echter alleen op gemotiveerd verzoek toegankelijk zijn voor werk- en andere studenten voor wie het om gegronde en gedocumenteerde redenen onmogelijk is om in persoon aan de werkcolleges deel te nemen.

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: Dialectologie en naamkunde

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Ja

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Referenties

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Presentatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Studenten dienen twee korte werkstukken in:

- Werkstuk 1 (richtlengte: 2000 à 3000 woorden) is een verslag van een eigen empirisch mini-onderzoek op het gebied van de dialectologie of naamkunde.

- Werkstuk 2 (richtlengte: 750 à 1000 woorden) is een wetenschapspopulariserende tekst over een onderwerp naar keuze uit de dialectologie of naamkunde waarvoor interesse bestaat bij het bredere publiek. Daarnaast presenteren ze de belangrijkste bevindingen van hun mini-onderzoek in een mondelinge presentatie van ongeveer 15 minuten en gaan ze daarover in discussie met lesgevers en medestudenten.

Voor participatie krijgen studenten een score op basis van hun actieve deelname aan de onderwijsactiviteiten.

Studenten kunnen alleen slagen als ze beide papers hebben ingediend en een presentatie hebben gegeven. Als ze een van die onderdelen niet hebben afgelegd, wordt de rekenkundig behaalde score herleid tot maximaal 9/20.

In de tweede examenperiode kunnen studenten een of twee werkstukken (opnieuw) indienen en een presentatie houden, maar ze kunnen geen nieuwe score voor participatie verdienen. Voor het onderdeel participatie behouden ze hun score uit de eerste examenperiode.

Eindscoreberekening

50% werkstuk 1; 20% presentatie; 20% werkstuk 2; 10% participatie

Faciliteiten voor werkstudenten

Werkstudenten kunnen worden vrijgesteld van aanwezigheid bij de colleges. Voor het onderdeel participatie krijgen ze dan een kleine vervangende opdracht (nl. schriftelijke voorbereiding van een aantal oefeningen en bespreking daarvan tijdens een Teamsessie met de lesgever(s)).

